

**GYŐR-MOSON-SOPRON MEGYEI KATASZTRÓFAVÉDELMI IGAZGATÓSÁG
SOPRONI KATASZTRÓFAVÉDELMI KIRENDELTSÉG
KIRENDELTSÉGVEZETŐ**

**Tájékoztató a mezőgazdasági munkálatokkal kapcsolatos
tűzvédelmi és iparbiztonsági szabályokról**

A mezőgazdaság ágazatában a tavaszi munkákat lassan befejezik, de hamarosan következik a nyári betakarítás időszaka, amelyre minden gazdának fel kell készülnie nemcsak a gépek üzemképessége, hanem tűzvédelmi megfelelősége szempontjából is.

A nagyon meleg idő, a forró gépalkatrészek, esetleg csepegő üzemanyag, a könnyen gyulladó száraz növényzet együttes jelenléte könnyen tüzesethez vezethet.

A tüzesetek megelőzése érdekében fontosnak tartjuk a lakosság, valamint a gazdálkodó szervezetek tájékoztatását az aktualitásokról, a mezőgazdasági munkálatokra vonatkozó tűzvédelmi, iparbiztonsági szabályokról.

I. A mezőgazdasági munkálatokkal kapcsolatos tűzvédelmi szabályok

Az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról szóló 54/2014. (XII. 5.) BM rendelet tartalmazza az aratásra, a rostnövénytarolóra, kazalra, valamint a mezőgazdasági erő- és munkagépekre, terményszárításra (221-224. § és 229-231. §) vonatkozó szabályokat.

A rendelet módosult a mezőgazdasági munkálatokkal kapcsolatos tűzvédelmi szabályok vonatkozásában is, amely 2022. június 13-tól lesz hatályos.

A legfontosabb szabályok, amelyek már a módosítást is tartalmazzák az alábbiak:

1. Aratás

- A kalászos termény betakarítását a közút és a vasútvonal mentén kell először elvégezni.
- A learatott kalászos terményt, szalmát a vasútállomástól legalább 100 méter távolságon belül el kell távolítani, és legalább 3 méter széles védősávot kell kialakítani szántással vagy tárcsázással.
- Gabonatóblán dohányozni még a járművek, erő- és munkagépek vezető fülkéiben is tilos.
- Az aratás idejére a gabonatóblától legalább 15 méterre éghető anyagtól és növényzettől mentes dohányzóhelyet lehet kijelölni. A dohányzóhelyen a dohánynemű gyűjtéséhez és eloltásához megfelelő mennyiségű vizet tartalmazó edényt kell elhelyezni.

2. Rostnövénytároló, kazal

- A mezőn összerakott kazal, valamint a rostnövénytároló elhelyezésénél a szélső tárolási egység és a környező
  - a) fokozottan tűz- vagy robbanásveszélyes osztályba tartozó anyagok előállítására, feldolgozására, használatára, tárolására vagy forgalmazására szolgáló építményektől legalább 200 méter,
  - b) egyéb építményektől legalább 100 méter,
  - c) vasúti vágányoktól - a rostnövénytároló ipari vágányát kivéve - legalább 100 méter,
  - d) közúttól, erdőtől, lábon álló gabonától legalább 25 méter és
  - e) nagyfeszültségű, föld feletti villamos vezetéktől a legfelső villamos vezeték és talaj közötti távolság háromszorosa, de legalább 20 méter

tűztávolságot kell tartani.

- A kazlakat úgy kell elhelyezni, hogy a második sorban levő kazal az előző sorban levő két kazal közé kerüljön.
- A kazlak, valamint a sorok között a nagyobb kazalmagasság háromszorosát, de legalább 20 méter távolságot kell biztosítani.
- A mezőn összerakott szálastakarmány-, szalma-, rostnövény-kazlak körül legalább 3 méter széles védősávot kell kialakítani szántással vagy tárcsázással.
- Dohányozni csak szélcsendes időben, a kazaltól legalább 30 méter távolságra szabad.

3. A mezőgazdasági erő- és munkagépek

- A kalászos termény betakarítási, szalma-összehúzási és bálázási munkáiban legalább 1 db 21A és 113B vizsgálati egységű tűzoltó oltására alkalmas tűzoltó készülékkel és szikracsapóval vagy lapáttal is ellátott erő- és munkagép, valamint egyéb jármű vehet részt, amelynek tűzvédelmi felülvizsgálatát a betakarítást megelőzően az üzemeltető elvégezte.
- A jármű megfelelőségéről szemle keretében kell meggyőződni. A műszaki ellenőrzésről jegyzőkönyvet kell készíteni, amelynek 1 példányát a járművön el kell helyezni.
- A betakarítási munkák során használt, ötnél több mezőgazdasági járművet érintő műszaki ellenőrzés esetén, annak tervezett időpontját 10 nappal előbb írásban a tűzvédelmi hatóságnak be kell jelenteni.
- Az üzemelő erő- és munkagép kezelője a munkavégzés megkezdése előtt és annak befejezése után közvetlenül és munkavégzést megszakító szünetekben köteles a kipufogó-vezeték és szikratörő műszaki állapotát felülvizsgálni és a ráakódott éghető anyagtól szükség esetén megtisztítani.
- A tartalék üzem- és kenőanyagot az erő- és munkagéptől, a kazaltól és a gabonátáblától legalább 20 méter távolságra kell elhelyezni éghető hulladéktól, növényzettől mentes területen.
- Erő- és munkagépen, gépjárművön olyan karbantartás, javítás, amely nyílt láng használatával jár vagy üzemanyag elfolyásával járhat, betakarítással érintett területen és a rostnövénytároló területén nem végezhető.

- Munkaszünet idejére az aratógépet, az erőgépet és az egyéb munkagépet a lábon álló kalászos terménytől, a tarlótól, továbbá a kazaltól legalább 15 méter távolságra kell elhelyezni, éghető hulladéktól, növényzettől mentes területen. Ha a tarlótól ez a távolság nem biztosítható, akkor 3 méter széles szántással vagy tárcsázással kialakított védősávon kívül kell az arató-, erő- és az egyéb munkagépet elhelyezni.
- Az aratógépet hajlékony földelővezetékkel, akkumulátorát pedig legalább villamosságot nem vezető anyagú védőburkolattal kell ellátni.
- Az erő- és munkagépet, aratógépet a kezelő üzemeltetés közben nem hagyhatja el, egyéb munkát nem végezhet.
- A kazalozást végző erőgép a kazlat csak olyan távolságra közelítheti meg, hogy az erőgép égésterméke vagy annak elvezető csöve gyújtási veszélyt ne jelentsen.
- A kazalozásban részt vevő erőgépet a ráhullott szalmától, szénától rendszeresen, de legalább naponta meg kell tisztítani.

4. A gépszemle (műszaki ellenőrzés) főbb szempontjai

- motor, hengerfej, üzemanyagellátás tömítettsége
- kipufogó rendszer állapota, szikrafogó, melyet sötétben is ellenőrizni kell
- biztosítékok, túláramvédelem, áramtalaníthatóság, akkumulátorsaruk rögzítése, lemezeken áttörő vezetékek hüvelyezése
- sztatikus feltöltődés elleni védelem, porrobbanás és áramütés ellen földelővezeték (új, computeres gépek)
- ékszíjak, szalaghajtás lefutása: súrlódás
- csapágyak cseréje, elszíneződésének vizsgálata karbantartási időszak alatt (ezt a szemlén már nem lehet kiszűrni)
- porvédelem, az elszíneződések vizsgálata naponta, kombájn terelőcsiga csapágyazás-ellenőrzés
- bálázók: hibás-, vagy porvédelem nélküli csapágy üresen járva „eltérő” hangot ad
- hidraulikus munkahengerek
- kardánburkolat, hajlékony földelővezeték, akkumulátor villamosságot nem vezető anyagú védőburkolatának megléte
- amennyiben az üzemanyagtartályban szűrőt helyeztek el, annak megléte
- egyéb mechanikus alkatrészek

A mezőgazdasági munkálatok során keletkező tüzesetek jellemző okairól példák találhatóak az 1. számú mellékletben.

A járművön a műszaki ellenőrzésen való részvétel írásos igazolása legyen elhelyezve.

5. A terményszárítás szabályai

Terményszárító berendezéssel történő szárítás esetén a tűzvédelmi előírások megtartásáért és annak folyamatos üzemelés közbeni ellenőrzéséért az üzemeltető és a kezelő személyzet a felelős. A szárítóberendezés üzemeltetése során a gyártó kezelési utasítását figyelembe kell venni.

A szárítóberendezések előzetes telephelyi szemléjének főbb szempontjai:

- az előző évi ráégett maradványok eltávolítása
- az égőfejek karbantartása, megfelelő tüzelőanyag használata
- porkamra megfelelő műszaki állapotban és tisztán tartása
- a hőfokszabályozó megfelelő műszaki állapota
- villamos és villámvédelmi felülvizsgálat 6 évente
- a tűzoltó készülékek rendszeresítése az égőfej teljesítményétől függően:
  - 233-580 kW összteljesítményhez 1 db 55 A és 233 B
  - 580-1160 kW összteljesítményhez 2 db 55 A és 233 B
  - 1160-5800 kW összteljesítményhez 4 db 55 A és 233 B

vizsgálati egységtűz oltására alkalmas tűzoltókészüléket kell készenlétben tartani.

II. A mezőgazdasági munkálatokkal kapcsolatos iparbiztonsági szabályok

A veszélyes áruk közúti szállítása során a mezőgazdasági munkák végzésével összefüggésben 2 különböző szabályozási rendszert különböztetünk meg:

1. Amikor mezőgazdasági vontatóval, vagy lassú járművel történik a veszélyes áruk szállítása

A mezőgazdasági vontatóval és lassú járművel történő szállítás szabályait, a mezőgazdasági vegyszerek és üzemanyagok mezőgazdasági vontatóval vagy lassú járművel vontatott pótkocsival történő közúti szállításáról szóló 7/2011. (III. 8.) NFM rendelet tartalmazza.

Nagyon fontos megjegyezni, hogy ez a rendelet, ahogy a nevéből is látszik csak és kizárólag az ott megjelölt járművekkel történő szállításra vonatkozik. Ez azért lényeges, mert az ADR szabályai szerinti szállításhoz képest sok könnyítést tartalmaz. A rendelet legfontosabb előírásai:

- Ezt a rendeletet a mezőgazdasági vegyszerek és üzemanyagok mezőgazdasági vontatóval vagy lassú járművel (a továbbiakban együtt: vontató) vontatott pótkocsival, 40 km/órát meg nem haladó sebességgel történő közúti szállítására, a szállításoknál használt szállítóegységre és annak személyzetére kell alkalmazni
- IBC: merev vagy hajlékony falú, szállítható nagyméretű csomagolóeszköz, amelynek úrtartalma legfeljebb 3 m³, gépi mozgatásra alkalmas kivitelű, a szállítás és kezelés során fellépő erőhatásoknak ellenáll
- Mezőgazdasági vegyszer: a Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Európai Megállapodás hatálya alá tartozó növényvédő szer és műtrágya
- Növényvédőszer csak küldeménydarabban szállítható, a növényvédő szerre engedélyezett kereskedelmi értékesítési egységben vagy fogyasztói csomagolásban, beleértve a használat után ismét visszazárt eredeti csomagolást is
- Műtrágya a halmazállapottól függően szállítható tartányban, küldeménydarabban vagy ömlesztve

- Műtrágya ömlesztve: zárt rakodóterű járműben vagy vízhatlan és lángmentesített ponyvával ellátott járműben zárt konténerben vagy vízhatlan és lángmentesített ponyvával ellátott konténerben szállítható. A járművet és a konténert úgy kell kialakítani, hogy a bennük lévő anyag ne érintkezessen fával vagy más gyúlékony anyaggal
- Üzemanyag: küldeménydarabban, valamint rögzített vagy leszerelhető tartányban szállítható rendelkezik a szállítandó anyagra érvényes, az ADR rendelet 9.1.3.5 bekezdése szerinti jóváhagyási igazolással, a tartány befogadóképessége legfeljebb 6500 liter, valamint a tartány és a pótkocsi megfelel e rendelet előírásainak
- Tartányos pótkocsi: A pótkocsi tartánya hatósági vizsgálatra kötelezett a forgalomba helyezés előtt, majd ezt követően legalább hatévenként. A hatósági vizsgálatot a műszaki biztonsági hatóságnál kell kérelmezni. Adattábláján a megfelelőséget a műszaki biztonsági hatóság a szállítható anyag megnevezésénél és a vizsgálat időpontjánál acél-bélyegzővel igazolja
- Mezőgazdasági vegyszert szállító pótkocsi mindkét oldalán és hátsó részén jól láthatóan a „MEZŐGAZDASÁGI VEGYSZER” feliratot, gyúlékony mezőgazdasági vegyszer szállítás esetén az előzőn kívül a „TŰZVESZÉLYES” feliratot is fel kell tüntetni
- Az üzemanyagot szállító pótkocsi mindkét oldalán és hátsó részén jól láthatóan a „TŰZVESZÉLYES” feliratot kell feltüntetni
- Közúti közlekedési szolgáltatás keretében mezőgazdasági vegyszer és üzemanyag legfeljebb 50 km távolságra szállítható
- Menetlevél vagy fuvarlevél eseményszerű vezetése kötelező, melyben fel kell tüntetni a szállított vegyszer kereskedelmi megnevezését
- A pótkocsin a küldeménydarabokat úgy kell elhelyezni és arra alkalmas eszközök segítségével rögzíteni, hogy az egyes darabok egymáshoz és a járműhöz képest számottevően ne mozdulhassanak el
- Az árukezelési műveletek alatt és a szállítás közben tilos a dohányzás.
- Mezőgazdasági vegyszert, üzemanyagot csak oly módon szabad szállítani, hogy a környezetet ne veszélyeztesse
- Tilos mezőgazdasági vegyszert, üzemanyagot élelmiszerekkel és takarmányozás célját szolgáló anyagokkal együtt szállítani
- A jármű vezetője az lehet, aki az ilyen anyagok közúti szállítására előírt szabályokból vizsgát tett, és erről a közlekedési hatóság vagy a Közlekedési Alkalmassági és Vizsgaközpont Nonprofit kft igazolást adott ki, vagy az adott szállítási módra és szállított anyagra vonatkozó, az ADR rendelet 8.2.2.8 bekezdése szerinti ADR oktatási bizonyítvánnyal rendelkezik. Ezen előírást a személyi jövedelemadóról szóló törvény által meghatározott östermelőre nem kell alkalmazni.

2. Amikor közúti járművel (teherautó, pick-up, terepjáró, kisteherautó, személygépjármű stb..) történik a veszélyes áru szállítása.

Az ADR szerinti szállítások rendkívül összetett és szigorú előírások szerint történhetnek. Jelen tájékoztató terjedelme nem teszi lehetővé ezek pontos bemutatását, ugyanis az egyes szállítási műveletekre vonatkozó konkrét szabályok függnek többek között a szállítás módjától, a veszélyes áru fajtájától/mennyiségétől.

Ugyanezen adatok alapján lehet megállapítani, hogy az ADR milyen kérdésekben ad mentességet saját magával szemben. Fontos megjegyezni, hogy a MENTESEÉG szó nem azt jelenti, hogy

semmilyen szabályt nem kell betartani. Szó sincs ilyesmiről, pusztán a szabályok egy része az, amit nem kell alkalmazni.

Az egyes szállítási műveletek megkezdése előtt konzultáljanak egy ADR biztonsági tanácsadóval, aki az adott szállítás paramétereinek ismerete mellett tudja tájékoztatni a konkrét szabályokról!

Amennyiben a mezőgazdasági munkálatokkal kapcsolatos tűzvédelmi, iparbiztonsági szabályokkal összefüggésben további kérdése merülne fel, úgy azt felteheti az alábbi telefonszámokon, ügyfélfogadási időben:

Ügyfélfogadási idő:

Hétfő: 10:00 - 12:00-ig
Szerda: 13:00 - 15:00-ig
Péntek: 09:00 - 11:30-ig

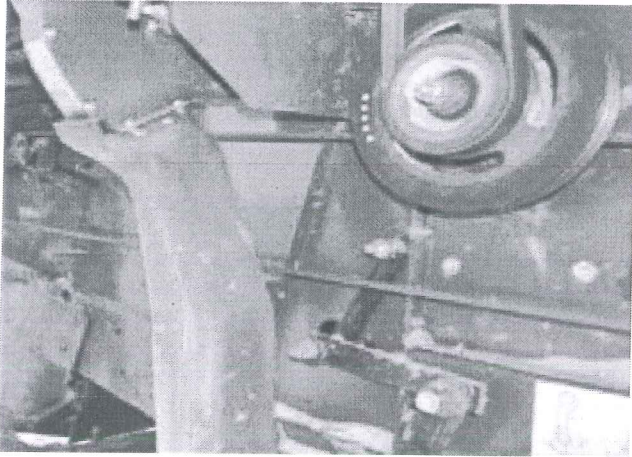
Telefonszámok:

Soproni Katasztrófavédelmi Kirendeltség

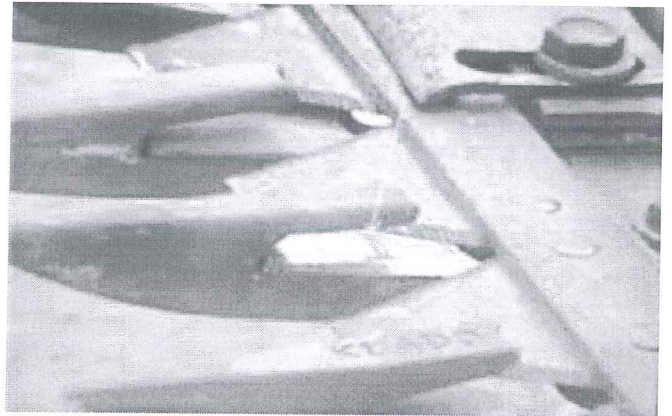
99/510-672

A mezőgazdasági munkálatok során keletkező tüzesetek jellemző okai:

1. Ékszív surlódása

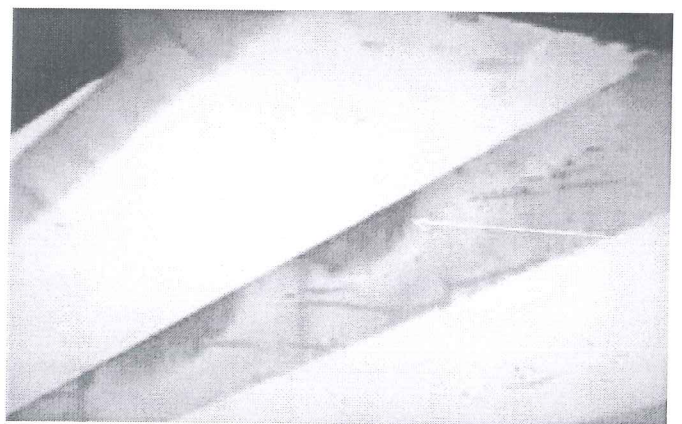
2. A mozgó pengéknél nem megfelelő a hézag (elszíneződés)

3. Kipufogórendszer problémája (szikratörő hiánya)

4. A szalmarázó láda egymáshoz és a burkolathoz ér (surlódás – szikra)

5. Behúzójuk belevernek a lemezbe (szikra)

